

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

EJ 22/2020 vp

Valtioneuvoston jatkokirjelmä: Komission tiedonanto Eurooppalaisen identiteetin vahvistaminen koulutuksen ja kulttuurin avulla, E 116/2017 vp

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa asiantuntijalausuntonaan seuraavan:

Euroopan komission antamalla tiedonannolla eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä pyritään esittämään, millä tavoin Euroopan Unionin strategista koulutuspoliittista yhteistyötä viedään kokonaisvaltaisesti eteenpäin vuodesta 2021 alkaen. Euroopan Unionin jäsenmaiden koulutusyhteistyö on kuluneena vuosikymmenenä perustunut vuonna 2009 annettuun neuvoston päätelmiin eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista (ET2020), minkä lisäksi Eurooppa-neuvoston jäsenet esittivät 2017 Göteborgin kokouksessa suunnitelman eurooppalaisen koulutusalueen perustamisesta vuoteen 2025 mennessä. Komission nyt esittämä tiedonanto pyrkii sitomaan nämä kaksi kehityskulkua jatkossa paremmin toisiinsa osana eurooppalaisen koulutusalueen kehittämistä.

Tiedonannossa komissio esittää vuodesta 2018 lähtien käynnissä olleita aloitteita täydentäviä uusia aloitteita, joiden avulla yhdessä jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa luodaan kunnianhimoinen eurooppalainen koulutusalue vuoteen 2025 mennessä seuraavien kuuden ulottuvuuden mukaisesti: laatu, osallisuus ja sukupuolten tasa-arvo, vihreä ja digitaalinen siirtymä, opettajat ja kouluttajat, korkea-asteen koulutus sekä vahvempi Eurooppa maailmannäyttämöllä. Komissio ehdottaa tiedonannossaan seuraaville vuosille erilaisia jo olemassaolevia ja uusia aloitteita ja toimenpiteitä näiden kuuden ulottuvuuden edistämiseksi. Eurooppalaisen koulutusalueen mahdollistavia puitteita kehitettäisiin niin, että vuoteen 2025 saakka ulottuvalla kaudella säilytetään kaikki ET 2020:n testatut ja hyväksi todetut keskinäisen oppimisen järjestelyt samalla kun kehitettäisiin muita yhteistyörakenteita. Komissio on muun muassa ehdottanut eurooppalaisen koulutusalueen toimeenpanoa tukevan ohjausryhmän asettamista.

Tiedonanto sisältää useita uusia eri aloitteita, jotka komissio kertoo valmistelevansa pääasiassa vuosien 2021-2022 aikana. Suomen kannat näihin yksittäisiin aloitteisiin muodostetaan siinä vaiheessa, kun komissio on antanut niistä esityksensä.

Suomi pitää komission ehdottamaa kokonaisvaltaista, strategista otetta eurooppalaisen koulutusalueen kehittämiseen tervetulleena aloitteena. Tulevaisuussuuntautunut ja strateginen koulutuspoliittinen yhteistyö oli keskeinen Suomen EU-puheenjohtajuuskauden prioriteetti. Uskottava ja vahva koulutuspolitiikka EU-tasolla on investointi koko EU:n tulevaisuuteen. Laadukas, osallistava ja saavutettava koulutus tukee Euroopan elpymistä sekä vihreää ja digitaalista tulevaisuutta. Samalla tiedonanto vie eteenpäin Suomen hallitusohjelman tavoitetta eurooppalaisen koulutuksen ja tutkimuksen nostamisesta maailman parhaaksi.

Suomi kiinnittää kuitenkin huomiota tiedonannon erilaisiin aikajänteisiin tavoitteiden ja indikaattoreiden suhteen, minkä lisäksi myös hallintamalli vaatii selkeytystä. Suomi toivookin komissiolta selkeämpää visiota ja tiekarttaa eurooppalaisen koulutusalueen edistävästä eri aloitteista, toimista, niiden aikatauluista ja eri toimijoiden rooleista. Suomi suhtautuu varauksellisesti uusien yhteistyörakenteiden kehittämiseen ja pyrkii ensisijaisesti tarkastelemaan ja kehittämään jo olemassa olevia yhteistyörakenteita. Suomi pitää tärkeänä, että toimeenpano ei tuota jäsenmaille uusia työllistäviä tai päällekkäisiä rakenteita tai hallinnollisia velvoitteita.

Jäsenmaat valmistelevat keväällä 2021 EU:n puheenjohtajamaa Portugalin johdolla neuvoston päätöslauselman eurooppalaisen koulutusalueen ja eurooppalaisen strategisen koulutusyhteistyön jatkosta.